СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 61. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го БЕРЕЗНЯ 1949. — No. 61. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 16, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПЕРЕМОЖЦІ ПРОДОВЖУЮТЬ ОБСТРУКЦІЮ В СЕНАТІ

Вашингтон, 15 березня. — Сенатори з південних стейтів продовжують обструкцію проти змагань адміністрації, щоб узяти на денний порядок біл про зрівнання громадянських прав. Хоч прихильники адміністрації заявили, що вони вважають себе переможеними в своїх зусиллях, для введення правила проти обструкції, південні сенатори продовжують обструкцію, щоб недопустити до переведення в конгресі цілої програми праці, предявленої президентом у конгресі. Одною з перших точок програми є біл про зрівнання прав. В год. 12.30 ранку сьогодні продовжував промовляти сенатор Елєндер з Луїзіяни, хоч його промова вже тривала понад 12 годин. Провідник демократичної групи, сенатор Лукас, пробував спинити промовця для зголошення внеску, щоб відложити засідання сенату, одначе Елєндер не згодився на це.

Д-Р БОЙД ПОТВЕРДЖЕНИЙ СЕНАТОМ НА СТАНОВИЩІ ДИРЕКТОРА БЮРА ШАХТ.

Вашингтон. — Десять голосами проти 1 сенатська комісія затвердила на становищі директора бюра шахт д-ра Дж. Бойда всупереч страйку, викликаного головою майнерської юнії на знак протесту проти його назначення. Джан Л. Луїс, голова Юнайтед Майн Воркерс, оприлюднюючи наказ вуглекопам, щоб вони вийшли на страйк на два тижні, заявив, що страйк буде протестом проти назначення Бойда. Бойд, справував свій уряд від двох років без заплати, коли Луїс раз-у-раз заявляв, що він не годиться на його назначення. На страйк вийшли 471,000 вуглекопів на схід від ріки Мисисипі. Страйком обняті десять стейтів.

ЗА ШІСТЬ ЛІТ АТОМОВА СИЛА БУДЕ ГНАТИ КОРАБЛІ.

Вашингтон.— Складено вже велетенську програму для видосконалення контролі над атомовою силою, як це виявив голова комісії атомової енергії, сен. Браєн Мек Магон. Він твердить, що впродовж шости років можна буде порушати кораблі й підводні лодки атомовими пропелерами. Сила буде така велика, що кораблі будуть плисти довкруги земного ґльобу без набирання нового топлива. Для сфінансування програми Комісія Атомової Енергії потребуватиме пів більйона долярів. Де саме приміщений завод для цієї справи, сенатор не виявив.

ОСТОРОГА: У ДІТРОЙТІ ЗАКУПИЛИ ПІВТОРИ ТИСЯЧКИ РАДІЄВИХ ВИБУХОВИХ АПАРАТІВ.

Дітройт, Міш. — Комісар стейтової поліції остерігає населення перед 1,500 вибуховими радієвими апаратами, які розкупили люди з двох крамниць. Ці апарати мають незвичайно сильний вибуховий матеріял під назвою TNT. Вони були вироблені підчас війни для військових цілей, а тепер через недогляд дісталися в приватні руки. Кожен апарат може при його ужитті розсадити голову людини. Поліція наказує не рушати цілком цих апаратів.

НАЦІСТІВСЬКИЙ ВИНАХІДНИК ПОМАГАЄ АМЕРИКАНСЬКИМ ЛЕТУНСЬКИМ СИЛАМ.

Лос Анджелес, у Каліфорнії, — У робітнях Норт Амерікен Авіейшен Корпорейшен, в Давні, працює націстичний винахідник, який придумав плян націстівської ракети V-2. Є ним д-р Волтер Рідел, який підчас війни був головою варстатів у Пенемінде, і за його вказівками вислано на Лондон першу ракету 6 вересня 1944 р. Він каже, що німці почали працю над тою ракетою ще в 1937 р., коли то світ щойно снував мрії про подібні винаходи. Усіх ракет проти Англії випущено 2,000. Він виявив, що Росія має німецькі ракети V-2.

Рідел твердить, що росіяни забрали німецьких знавців з Пінемінде які працюють над побудовою сателіта для полету довкруги землі.

ГУБІЧЕВ НЕ ХОЧЕ СКЛАДАТИ ЗАЯВ У СУДІ.

Ню Йорк. — Совєтський шпиг, арештований разом з панною Коплон за викрадання тайних плянів з департаменту справедливости, не хоче складати заяви в федеральнім суді, чи він признає себе винуватим, чи ні, як цього вимагає американська судова процедура. Він твердить, що все, що з ним роблять, це тільки „комедія", а й поведінка властей супроти нього нагадує середновічну інквізицію. Суддя Саймон Рифкін вияснив підсудному, що він має право найняти собі оборонця, а коли Ґубічев відмовився, тоді суддя надав йому оборонця з уряду. Одначе й це вважає Ґубічев за комедію і обстоює свою дипломатичну незайманність. Суддя дав йому ще одну добу до застанови, чи він приймає оборонця, чи ні, а після того того поступить як велить закон. Ґубічев може боронитися самий, коли почнеться судова розправа. Відповідям Ґубічева прислухувався перший секретар совєтської амбасади Толоконніков, а його стенотипістка списувала цілу розмову між суддею й обвинуваченим.

ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ДЕПАРТАМЕНТУ ПРАЦІ.

Вашингтон. — Комісія Організації Екзекутивних Ділянок вийшла з пляном, щоб до департаменту праці приділити Поборову Службу. Комісія вийшла з засади, що департамент праці повинен мати перегляд всього людського матеріялу, який підчас війни потрібний для всіх ділянок. Проти цього проєкту виявилася тепер сильна опозиція не тільки в урядових, але й в конгресових колах. Першим, що зголосив свій спротив, був секретар оборони Джеймс Форестал, а тепер прилучився до нього секретар стейту Дін Ачесон. Вони є того погляду, що Поборова Служба повинна бути незалежна, одначе під наглядом цивільної людини.

КРАЇ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ НА ЗІБРАННІ В СПРАВІ ЕВРОПЕЙСЬКИХ КОЛОНІЙ

Гавана, на острові Куба,, 15 березня. — На сьогодні заповіджений зїзд представників 13 південно-американських республик для нарад, що зробити з колоніями, які втримують в Південній Америці три европейські держави, а саме: Франція, Голяндія й Великобританія.

Наради над цею справою почалися перед роком на конференції в Богота, в Кольомбії. Тоді рішено скликати окреме зібрання для його вирішення. На ділі, підчас заповіджених нарад мають тільки скласти програму, як перевести студії над цим питанням, а само рішення буде передане зібранні Американських Міністрів Закордонних Справ. Злучені Держави не беруть участи в теперішніх нарадах.

АМЕРИКА ВИРІВНЯЛА ВОЄННІ РАХУНКИ З ФРАНЦІЄЮ Й КАНАДОЮ

Вашингтон. — Франція й Канада вирівняли свої рахунки зі Злученими Державами з другої світової війни. Двосторонні угоди підписали в департаменті стейту: Дін Ачесон іменем Злучених Держав, французький амбасадор Анрі Бонет іменем Франції, а амбасадор Гюм Вронг іменем Канади. Французький уряд згодився сплатити Злученим Державам готівку $653,300,000 в тридцяти річних ратах, починаючи від 1 липня 1951. Канада сплатила всі свої зобовязання так, що Злучені Держави були їй ще винні $3,675,000, які вже теж сплачео. З інших, досі неполаднаних фінансових справ остається довг з Ленд-Лізу у Совєтах у висоті 11 більйонів долярів. Інші країни, які не вирівняли рахунків, такі: Китай, Польща, Савді Арабія, Греція й Етіопія.

ЗНАЙШЛИ ВБИТОГО УКРАЇНЦЯ, НЕМА СПАДКОЄМЦІВ

Гюстон, у стейті Тексас. — Часопис Гюстон Повст оприлюднює подробиці про смерть Філікса Максвела, 62-річного громадянина, що походив з Київщини. Його вбили невідомі злочинці на фармі к. Гюстону. Вбивство було в цілях грабіжи, бо в його домі найдено розбиту скриньку, в якій небіжчик тримав цінні папери. Місцеві українці знали про нього тільки, що його імя було прибране, що він був українського роду і що мав значний маеток. Його сестрінка, яка померла перед трьома роками, оповідала, що в Злучених Державах або Канаді живе його брак. Коли хто що про них знає, хай зголоситься до поліції в Гюстоні. На його імя записана фарма з 30 акрів землі, а крім того є готівка в банку.

ДАНІЯ ОБГОВОРЮЄ ЗБРОЙНІ СПРАВИ З АМЕРИКОЮ

Вашингтон. — У департаменті стейту відбув двогодинну розмову данський міністер закордонних справ, Ґустав Размуссен, для засягнення інформацій, яку зброю може дістати Данія з Америки, якщо вона має грати справжню ролю в Північно-Атлантійськім Договорі. Кажуть, що мінімальні домагання Данії перевищають максимальні сподівання Злучених Держав. Подібні розмови ведуться з ісляндським міністром закордонних справ, Бярні Бенедіктсоном.

Окремо перевів розмови голова ЕКА Пол Гофман з двома представниками шведських робітничих організацій, як демократіям дійти до забезпеки свободи серед теперішнього світового напруження. Гофман запевнив шведів, що Совєти не почнуть війни так довго, як довго демократії будуть поступати солідарно.

ДВА СОВЄТСЬКІ „ФРОНТИ" НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Рівночасно зі совєтською военною підготовкою на европейському континенті, підкресленою в останньому збільшенням на 20% совєтського військового бюджету, Москва не занедбує теж інтензивної підготовки на Далекому Сході, поділивши її на два основні „фронти". На цю тему подає інтересні інформації в Н. Й. Таймсі з 15-го березня відомий американський знавець військових справ, Гансон В. Болдвин. Він насамперед ствержує, що найважливішою совєтською військовою „хвиґурою" на Далекому Сході є тепер маршал Р. И. Маліновський, головнокомандуючий совєтських військ в більшості далеко-східних провінцій, від Байкальського озера і ріки Лени аж до Пацифіку. Совєтські гарнізони в головних базах в Хабаровську, Ворошилові та Владивостоці оцінюється на 100,000 військ та на понад 1,000 военних літаків. Владивосток і Тартарський залив є теж головною базою совєтської далеко-східної фльоти, що включає два крейсери, понад 50 нищильників (з того понад 20 японських), понад 25 фриґат, головно американського і британського походження, та около 80 підводних човнів. Це є перший, південний совєтський „фронт" на Далекому Сході, що включає теж район Сахаліну. Другий „фронт" є на Камчатці та від Охотського моря до Чукотського півострова напроти Аляски. В тому районі сконцентровано понад 220,000 совєтських військ та відповідні з'єднання авіяції і військово-морських збройних сил. Відповідні совєтські сили розпорошені теж на цілому великому просторі. Звертається увагу на совєтські військові спроможности щодо Аляски та на потребу відповідної американської противаги.

ЧЕРГОВИЙ ТРАНСПОРТ НОВИХ ІМІГРАНТІВ ПРИЇДЕ В ЧЕТВЕР

Филаделфія, 15 березня. — Заповіджений на сьогодні до порту в Ню Йорку транспорт нових імігрантів на пароплаві Дженерал Гаан, причалить до того порту до причалу при 20-тій вулиці аж в четвер, дня 17-го березня. Цим транспортом приїжджає старанням З. У. А. Д. Комітету 205 українців. Їх поіменний список в цьому числі „Свободи" на стороні 4-тій.

ВАСИЛЬ МУДРИЙ ПЕРЕВИБРАНИЙ ГОЛОВОЮ Ц.П.У.Е.

Аугсбург, Нім., 13 березня („Неділя"). — В днях 4, 5 і 6 березня відбулося в цьому місті засідання Головної Ради Центрального Представництва Української Еміграції (ЦПУЕ) на якому вибрано її центральні керівні органи в такому складі: голова — Василь Мудрий; 1-ший заст. голови — Іван Вовчук; 2-гий заст. голови — Ірина Павликовська; секретар Зенон Пеленський; члени Управи: Ярослав Дзиндра, д-р Роман Слюзар, проф. Микола Голобенко і проф. Микола Овчинник. Головою контрольної комісії вибрано Володимира Блавацького. Під час зборів та вибору була розгорнулася дискусійна боротьба за впливи поодиноких партій.

СОВЄТИ ЗАКЛАДАЮТЬ МІНАМИ МОРСЬКІ ШЛЯХИ НА БАЛТИКУ

Гамбург, Німеччина, 15 березня. З поінформованих джерел тут заявляють, що Совєти почали закладати мінами деякі морські шляхи на Балтику. Ці вістки потверджуються теж зі шведських джерел в Стокгольмі.

В БРИТАНІЇ ЗАКІНЧЕНО РАЦІОНАЛІЗАЦІЮ ОДЯГІВ.

Лондон, 15 березня. — Лейбуристський уряд повідомив вчора в парляменті про скасування раціоналізації одягів в тій країні, що було в силі точно протягом сім років і 287 днів. Повідомлення прийнято в парляменті довгими оплесками.

ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ СТВОРИЛИ ПЕРЕСЕЛЕНЧИЙ ОСЕРЕДОК В НЮ ОРЛІН

Участь українців в урочистому прийнятті першого транспорту нових імігрантів.

Филаделфія, 15 березня. — З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють про врочисте прийняття першого транспорту нових імігрантів в порті Ню Орлін в стейті Луїзіяна, в якому було 41 українців, що приїхали старанням ЗУАДКомітету та деяка кількість, що приїхали через інші чужі комітети. Вже перед приїздом транспорту місцеві українські громадяни, відомі члени Українського Народного Союзу: Іван Зазуляк (мол.), Данило Куріца та А. О'Крепкий створили Український Переселенчий Осередок, що заопікувався новоприбулими українцями. Від ЗУАДКомітету був на місці його екзек. директор д-р Володимир Ґалан В причалі при відборі імігрантів ЗУАД Комітет мав свій окремий „деск" та полагоджував всі формальності. Крім громадян з місцевого Переселенчого Осередку, при полагоджуванні формальностей з українцями допомагала приділена Травелерс Ейд-ом мисис Міріям Смит. Ще в день приїзду пароплава українські імігранти

(Докінчення на стор. 4-тій)

ДАЛЬШІ ЗМІНИ НА КЕРІВНИХ ПОСТАХ СССР

ВІДСТАВКА ГОЛОВИ КОМІСІЇ ДЕРЖАВНОГО ПЛЯНУВАННЯ ТА ІНШИХ.

Москва, 15 березня. — Президія Верховної Ради Совєтського Союзу повідомила вчора про дальші зміни на керівних постах совєтського уряду. На підставі указу президії „звільнено" Ніколая А. Вознесенського з посту голови комісії державного плянування та рівночасно з посту заступника голови Ради Міністрів, призначуючи на його місце Максима З. Суворова. Звертається увагу, що по відставці Молотова з посту міністра закордонних справ та Мікояна з посту міністра закордонної торговлі цих двох „соратників" Сталіна залишено на постах заступників голови Ради Міністрів, тоді як Вознесенського „звільнено" рівночасно і з того посту. Верховна Рада СССР потвердила рівночасно цілий ряд дальших змін на керівних постах совєтського режіму, включно зі „звільненням" Петра С. Поппкова з Президії Верховної Ради, мотивуючи це тим, що він „вже не працює в Ленінграді", де він був секретарем партії. „Звільнено" теж предсідника Верховного Суду СССР, Івана Т. Голякова, іменуючи на його місце А. А. Воліна і призначаючи рівночасно цілий ряд нових суддів до центрального суду. Новопризначаний голова комісії державного плянування, М. Суборов, грав важливу ролю в совєтському военному господарстві та спеціялізувався в справі продукції машин.

ПОЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ЗМІН НА КРЕМЛІ.

Берлін, 15 березня. — Переведені протягом останнього

Берлін, 15 березня. — Переведені протягом останнього тижня зміни на керівних постах совєтського уряду не залишають жадного сумніву, що тут йдеться не тільки про технічні зміни людей, але й про далекойдучі політичні заміри. В зближених до Совєтів поінформованих колах ствержують, що зміни в совєтському уряді в жадному разі не зв'язані з віком чи здоров'ям осіб. В колах американських знавців Совєтського Союзу уважають, що ці зміни заповідають „щось велике" в Кремлі. Вважається, що Кремль, побачивши, що він вже нічого не може досягнути шантажем та своєю „політикою", рішив відтягнути від практичної роботи в уряді членів Політбюра і підставити на їх місце „техніків", щоб в той спосім зберегти „правовірність" Політбюра та мати на кого скинути вину за евентуальні дальші невдачі як в закордонній так і внутрішній політиці.

ЗАКІНЧЕНО СЕСІЮ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СССР.

Москва, 15 березня (АП). — Вчора ввечорі Верховна Рада СССР „з великим одушевленням" прийняла предложений їй урядом бюджет на черговий рік і на тому закінчила свою сесію. Найбільшу рубрику в цьому бюджеті занімають видатки на армію, що в цьому році виноситимуть 79,000,000,000 карбованців (коло 15,000,000,000 долярів по совєтському курсі) та є на 20% більші, в порівнанні з видатками, передбаченими на ту ціль попереднім бюджетом.

ПОЧАЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАХІДНО-ЕВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В СПРАВІ АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ.

Лондон, 15 березня. — Вчора тут почалася конференція Дорадчої Ради країн Брюсельського договору, в справі їх суцільного включення в проєктований Атлантійський пакт та відповідної реорганізації пляну своєї оборони на тій підставі. В конференції беруть участь міністри закордонних справ та міністри оборони й господарства та їх фахові дорадники з пятьох країн: Британії, Франції, Бельгії, Голандії і Люксембургу. Наради відкрив міністер Бевин і на їх початку зроблено перегляд дотеперішньої праці. Хоча офіціяльно не подається жадних вияснень і коментарів до нарад, проте не скривається їх важливости. На їх дальшому порядку, крім проблем організації західно-европейських „оборонних зон", є теж справа організації заповідженої вже раніше Ради Европи. Додається, що західно-европейські країни відтягнули свої останні застереження проти участи Італії в Атлантійському пакті після того, як італійський уряд виключив з цеї справи свої домагання щодо колишніх колоній.

БРИТАНІЯ ОСТЕРІГАЄ ІЗРАЇЛЬЦІВ.

Лондон, 15 березня. — У зв'язку з акцією ізраїльських військ в провінції Неґеб в Палестині та в безпосередньому віддалені від червономорського заливу і порту Акаба, британський уряд з цілою рішучістю остеріг ізраїльський уряд, що британський гарнізон в Акабі буде змушений до акції, якщоб ізраїльські війська вступили на трансйорданську територію в тому районі.

ЗАСУДИЛИ ШПИГУНІВ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗОНІ.

Мюнхен, 15 березня. — Спеціяльна американська військова судова комісія засудила вчора на кару тюрми від одного до 19 років вісім осім, обвинувачених в шипунстві. Їм доказано, що вони збирали інформації щодо американської Армії та щодо скитальників і передавали їх опанованій совєтами чеській і польській розвідці.

ПОГОТІВЛЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ ПРОТИ КОМУНІСТИЧНИХ БЕЗПОРЯДКІВ.

Рим, 15 березня. — В італійському парляменті обговорюється тепер справу приступлення Італії до Атлантійського пакту, проти чого виступають та організують „акцію" місцеві большевицькі п'ятиколонники. У зв'язку з цим уряд наказав поготівля поліції та карабінерів, якщоб большевики задумали виконати свої погрози та організували вуличні заворушення.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАМІСТЬ СТРАЙКУ — „ПОМИНКИ"

Уже довший час не було чути нічого про Джана Луїса, президента Юнайтед Майн Воркерс. У часі президентської виборчої кампанії ще дещо його згадували, цитуючи гострі слова, якими він намагався побивати кандидатуру Трумана. Хоч по виборах Луїс цілком замовк, ті, що його добре знають, заповідали, що він не сидітиме довго тихо і під весну вийде з чимсь „оригінальним". Так і сталось. На щастя майнерського страйку нема, бо й контракт ще не вигас, але маємо зате двотижневу жалобу, в часі якої не буде працювати коло 400,000 майнерів. Це є новий диктаторський маневр, яким Луїс хоче показати свою силу, заки зачне переговорювати в справі нового контракту.

Як уже нераз в минулому, так і тепер зазначимо, що якби зле не ставитись до тактики Луїса, його бундючности, зарозумілости та амбіції, яка не має стриму, його заслуги для поліпшення майнерської долі значні. Але й майнерам треба памятати, що майнерська юнія скористала б куди більше, якби у її проводі була людина, що менше дбала б про свою честилюбивість, а більше про забезпечення майнерів у такий модерний спосіб, як це буває з куди меншими і не так багатими юніями, які мають тактовний і поступовий провід, хоч не такий голосний.

Впертість, безоглядність та зарозумілість Луїса пізнати теж і по проголошеній ним жалобі, яку він зарядив спираючись на одну зо статтей контракту, яка дозволяє юнії заряджувати „Поминальні періоди". Саме для такої цілі він домагався цеї статті!

Майнерській юнії, що поминає своїх членів, які впали жертвою нещасливих випадків у майнах, належиться за це признання. Це гарна поведінка, людська, християнська. Але чи треба поминати аж два тижні? У відповіді на це питання заінтересовані майнери, що не хотіли б тратити заробітку, як і заінтересований загал. Тому і не диво, що критикують Луїса що назначив аж два тижні поминок. Зокрема критикують його за те, що за довгі літа щойно цього року нагромаджено більшу резерву вугілля і через те зачала вже дещо спадати ціна на вугіль. Так і повинно бути з усім, а не тільки з вугіллям, бо ж дорожнеча дасться далі добре в знаки кожному, особливо тим, що мало заробляють. Але заряджені Луїсом поминки зменшать тепер цю резерву і вугілля відразу подорожіє. Кому ж це вийде на добро? Чи аж такого треба братись засобу, щоб у нових майнерських переговорах добиватись нових полекш для майнерів? Отсе є і те, що насторожує проти Луїса весь загал.

Та є ще одна важна причина, чому так гостро критикують новий „помисл" Луїса. Цей помисл зявився в дуже недогідний час. А невідповідна це пора тому, що якраз тепер важиться доля існуючого робітничого закону Тефта-Гартлі. Луїс проголосив, що він хоче зарядженими ним поминками запротестувати від імені майнерської юнії проти назначення директором федерального Бюра Майн такої особи, яка ніколи не працювала в майнах, а яким є д-р Джеймс Бойд. Сумніваємось, чи цей протест що йому поможе, але що він пошкодить цілому робітництву, що змагає до зміни закону Тефта-Гартлі, в те мало хто сумнівається. Своїм поступком Луїс не приніс користи нікому, ні майнерам, ні робітництву, ні цілій суспільности, а тільки вдоволив свою пиху.

Червона „мирова конференція" в Ню Йорку

Одверті чи закриті комуністи не злякалися навіть цього, що сам президент держави назвав їх зрадниками. Вони далі продовжають свою зрадницьку роботу, вживаючи до цього різних „триків". До тих останніх належать теж і різні „культурні імпрези", що мають „зблизити" Америку до Москви, а на яких, як це звичайно буває, лається Америку і вихвалюється Росію. На щось подібне заноситься — на велике здивовання — навіть у теперішньому часі.

Дня 25. березня має зачатись в Ню Йорку „Мирова конференція", яку скликає „Красва Рада Мистецтва, Науки і Професій". На ту конференцію запросила отся організація зі шумною назвою російських інтелектуалів, письменників і музиків.

Яке є завдання совєтських „культурних місій", усім нам добре відоме. Треба припускати, що знане воно теж і департаментови стейту у Вашингтоні, що має тепер у цій справі останнє слово, бо ж рішає про дозвіл на вїзд до Злучених Держав. Американський нарід сказав своє слово в пресі. Він дивується, як можна над такою справою дебатувати в часі, коли стільки мови про совєтське шпигунство й зрадницьку поведінку американських комуністів. Ось так зареагував американський загал, поминаючи комуністів.

Між тими, що мають прибути на цю червону „мирову конференцію", є теж і Дімітрій Шостакович, совєтський композитор. Деякі його твори грають і в Америці, хоч музична критика не знаходить у них нічого оригінального, ні великого. Та тут це не важне. Зате ми хочемо підкреслити головно комуністичну відданість Шостаковіча Сталінові й совєтському режімові. Він раз бере нагороди, а другим разом „кається" за кожний ухил і покірно піддається партійній критиці своєї музики, признаючи, що вона має служити розбудові „совєтського раю".

Коли б одначе хотів хтось і це виправдувати, то звернемо увагу на критику Шостаковіча з іншого боку та ще такою особою, як Волтер Винчел.

Отже Винчел у своїй колумні з-перед кількох днів написав, що недавно зачали виставляти в Москві фільм, в якому є повно нападів на Злучені Держави. Музику до цього фільму скомпонував Дімітрій Шостакович...

Яка ж це буде „мирова конференція" в Ню Йорку з такими „мировими" делегатами, як Шостаковіч? І на що нам тут таких делегатів, чи там музикантів і композиторів? Хіба на те, щоб вони ще й тут, на Бродвею, повторили ті похвали „ясному сонічну", якими славлять „батька Сталіна" в Москві.

КАРПАТИ ЗАГОВОРИЛИ

(15. березня 1939 — 15. березня 1949).

Десять літ минуло від часу, як Карпати говорити почали. Гомоніли так голосно, що мабуть не остало на світі преси, що була би не писала про малу країну під Карпатами.

По краю гуляли кореспонденти чужомовних газет, чи пресових агенцій, бо майже цілий світ став насторожений: що оце готується під Карпатами? Деякі писали про горстку народу з великими надіями або завданнями. Українська преса на цілому світі писала про досягнення цього малого клаптика української землі, яка майже 1000 літ була відорвана від свого материку і підлягала мадярській владі.

Що властиво сталося?

Члени Сойму Карпатської України, обрані дня 12. лютого, зійшлися нарешті дня 14. березня до Хусту. Нажаль аж 14. березня, бо д-р Гаха, президент Чехословаччини в Празі, відволікав скликання Сойму (уже третій раз!), слухаючи різних інтриг проти виборів до І. Сойму Карпатської України, хоч чехи були заступлені особою хустського чеського адвоката, а теж зо страху, що Сойм на І. засіданні висловив недовіря проти насилу іменованого генерала Прхали членом уряду і поставив зовсім іншу кандидатуру, яка не йшла б по лінії вузьких чеських, персональних та економічних інтересів.

Отже на 14. березня майже всі посли позїзджалися до Хусту, а 15. березня 1939 мало відбутися Перше історичне засідання Сойму Карпатської України. Всі страшні відомості про розвал Чехословаччини, про напастування мадярських та польських збройних сил на кордонах, страшна масакра Січовиків перед двома днями та навіть десятки закордонних кореспондентів не були всилі заглушити цю велику радість, що Карпатська Україна має свій власний Сойм. Країна, що тисячу літ майже не мала свого законодавства і своєї власної влади, це все тепер матиме. Сойм обраний по закону і скликаний по закону зійшовся на перше засідання. Перший український а навіть соборний парлямент, бо між послами були заступники з Великої і Західньої України.

Сойм, що віддзеркалював повну релігійну толеранцію, бо між послами були як католики, так і православні.

Та можна би навести ще більше причин, чому всі без винятку, і нарід і уряд попали в екстазу, не маючи найменшого страху перед жахливою загрозою, яка вже кілька місяців заповідалася і в ту хвилину стояла на порозі. Радість переглушила все. Між присутніми послами велася жива дискусія в справі проголошення незалежности краю, особливо, як дійшла вістка, що Словаччина відорвалася і оголосила себе незалежною.

Управа Першої Української (руської) Центральної Народної Ради та Українського Національного Обєднання горячково працювали: підготовлялися різні проєкти, устійнювався порядок та узгіднювалися члени до різних соймових інституцій.

Та ще одно сталося. Бл. пам. о. Августин Волошин, як премієр, подався з урядом до димісії й заявив це Празі ще 14. березня, зложивши одночасно новий уряд, що був тимчасовим, тільки до Сойму. І так настав 14. березень 1939. Зійшовся **Сойм** і проголосив незалежну Карпатську Україну. А на кордонах загучали гармаги, скорострілі, танки, панцирники.

В Хусті радив Сойм, лунали патріотичні промови, а на кордонах українська кров зрошувала вічно жаждучу землю. Це Січовики стали до безнадійного бою. Це юнаки Карпатської, Західної і Великої України з рушницями та револьверами в руках поставилися проти танків і канонів мадярської регулярної армії, щоб хоч на цьому малому клаптику української землі створити духом і кровю обєднану Соборну Україну. А уряд сподівався, що не може статися, щоби країну, загарантовану міжнародніми договорами, яка нікому не загрожує, можна було насилу загарбати проти її волі. Уряд знав, що за волю треба битися, але сподівався, що за кордоном знайдуться держави, що запротестують проти мадярського напастування і хоч крикнуть. Ані кроку проти мирного народу!

Та сталося інакше. Преса передавала по світі сензаційні вістки про боротьбу в Карпатській Україні, а сильні світу цього мовчали. В той саме час захитала нашою вірою ще й така сензація, що німецька армія без найменшого відпору вмаширувала до Праги та зайняла Чехію і Моравію. Світ теж не ворохнувся.

В Хусті радив Сойм далі й ухвалював закони для молодої Карпатської України, вибрав призидента в особі бл п. о. д-ра А. Волошина та затвердив новий уряд, запропонований президентом.

Ворожа армія поширила фронт і вдиралася щораз більше в глиб краю. Січовики гинули, чеська дивізія без бою опускала країну в напрямку Румунії, Польщі і Словаччини, викликуючи тим анархію.

Такий був початок Другої Світової Війни. Вона почалась на Закарпатті, тоді, як Карпатська Україна родилася в крові й як гинули Січовики в бою за волю України.

Друга світова війна скінчена, а в Карпатах далі воюють і гинуть українські юнаки; славні борці Української Повстанської Армії...

Ю. Мирчак.

Микола Кокольський.

Московський хамелеон

Припадок хотів, що в ч. 38 „Свободи", з дня 16. лютого, з'явилися, побіч себе, дві статті, І. Керші п. н. „Україна сьогодні" і криптонімного автора (Ро-ю) п. н. „Незвичайно важлива зброя", в якій автор реферує книжку проф. Р. Паклена (псевдонім), п. н. „Біла книга". Обидві статті порушують те саме питання совєтської національної і соціяльної політики і українське становище до неї. І дивне диво, обидва знавці відносин в СССР говорять зовсім іншою мовою.

Проф. Р. Паклен, опираючись на автентичні джерела, послідовно виказує, що комунізм це тільки зовнішна маска, під якою скривається суто московський імперіялізм та що в інтересі московської нації большевики гноблять, експлоатують і нищать поневолені Москвою народи. Автор закликає нанести нищівний удар у самі підмурівки вязниці народів СССР і так розвалити московську тюрму народів.

Інакше думає п. І. Керша. Він твердить, що комуністичний уряд СССР є інтернаціональний та що не можна змішувати його з російським народом, бо навіть деякі кремлівські інородці дивляться з презирством на російський народ.

Не берýся доказувати по чиїй стороні правда, а беру під увагу те, що вже саме життя доказало. Відомий факт, що большевики не вичистили ні одного визначного московського письменника, ні одного музику, ні навіть ні одного кровавого батюшку-царя, відомого з гноблення і підбоїв чужих народів. Усіх їх вони покривають грубою верствою бронзи, мовляв, на тлі епохи. В тому самому часі інакшою міркою міряється українських письменників та визначних людей України. Навіть твори І. Франка, ніби признані большевиками, вважається малощо не контрреволюційними. Хмельницький заскарбив собі большевицьку ласку (так як і царську!) тільки Переяславським договором. Мазепа ж для большевиків такий самий „зрадник", як і для царської Росії! Або що значить такий на око „дрібний" факт, як „лозунг" із останньої війни, „да здраствует великий, русский народ победитель"? Що значить вічне підкреслювання большевицькою пропагандою „русскости" СССР? А чи виморення штучно викликаним голодом мільйонів українських селян в тому часі, коли Москва заїдалася хлібом, зрабованим на Україні, як і факт поголовного нищення провідної, інтелігентської верстви України не вказують ясно, проти кого звернене вістря московської політики теж під большевиками?

Ні! Для нас життя уже давно доказало, що совєтський комунізм, це нова форма російського патріотизму, це новий засіб панування москалів над поневоленими народами. Для нас Москва це хамелеон, що змінює свою барву відповідно до потреби хвилі. Був час, коли цей хамелеон рябів трикольором, був час Керенскіяди, коли він маскувався на рожево, сьогодні він червоний, а треба буде, то він знову змінить барву, щоб легше втримати і поширяти московську імперію. І це для нас основний факт, який мусимо усвідомити собі у всій його величині і у всіх консеквенціях.

Отже не примикати очей і бачити тільки небезпечну червону барву. Хамелеон уже сам собою небезпечний, яку він не прибирав би барву. Москва поневолює Україну при помочі НКВДистів, як колись поневолювала при помочі царського жандарма, чи врангелівсько-денікінських білогвардейців. Тому боротьба з комунізмом мусить бути для нас рівночасно боротьбою з московським імперіялістичним націоналізмом. Боротьба українців за визволення з соціяльної неволі мусить бути рівночасно боротьбою за визволення з національної неволі. Це визволення може наступити тільки на руїнах московської тюрми народів.

Зовсім мильна тактика, яку пропонує п. І. Керша: „Насамперед пропаганда проти інтернаціонального большевизму", а потім „при нагоді, українці виступлять проти большевизму" і тоді „національні українські ідеї будуть підперті фізичною силою народу". Ця тактика мильна. Московські антибольшевики не ведуть активної боротьби з інтернаціональним большевизмом.

(Докінчення на стор. 3-тій)

УЛАС САМЧУК

СОНЦЕ З ЗАХОДУ

РОМАН.

46)

— Ні, ви над цим не думали... А чи думали ви над тим, що наша проблема — це проблема значення? Ні один січовик, що тут ось лазить, мов купа втіленого нещастя, ніколи над цим не задумався. Ця невинна, закукурічена примітивність і простота лазить тут, щоб викликати гнів... щоб бурити всіх проти України. Всім поза нами не дає спати гостре питання: як оці ось облертуси відважуються повставати проти нас, проти всіх? Кілька обдертусів і проти всіх. Це ж голе нахабство! Це цинізм!.. Це провокація цілого світу. Мадяри, поляки, румуни, чехи, москалі, німці... Боже мій! Всі ці мільйони людей думають тільки, як оцих наших обдертусів позбавити життя. Вигнати їх звідсіль. Розтерти їх... Ви розумієте, Ольго, що це значить?

— Ні, ви цього, Ольго, не розумієте, бо ви над цим ніколи не мали часу думати. Ви собі росли, як трава на лузі. Ви співали, як звичайна пташина. Чи ви знаєте, що ви таке в істоті? Ні. Ви не знаєте... Я вам розкажу: ви називаєтесь по метрикальній книзі міста Ужгороду, де ви мали випадок народитись, Ольга Бойчук, батько ваш Микола, мати Марійка. Ви народжені в Ужгороді. Ваш батько походить зі сходу, ваша мати з заходу. Від батька ви маєте відвагу дивитись мені рівно в очі. Батько вам дав цей дивний блиск ваших очей і цю глибину, що я у них бачу. Мати дала вам шматок моралі. Вона вас замкнула у вузюсіньке коло певних, дуже второваних понять. Ваш блиск очей і їх глибина прикриті страхом матірної моралі. І такою ви росли. Вас дуже пестила ваша мати, яка боялась, що ви застудитесь, що ви не будете досить „пристойна". Потім вас віддали до дуже недотепної школи. Потім ви кожного літа їздили до пластового табору під Свалявою, де ви клали ватру і співали завжди тих самих пісень та танцювали завжди того самого ґопака, якого вас навчив Авраменко. Ще пізніше вас віддали в науку до учительської семінарії в Ужгороді, де був директором сьогоднішній наш прем'єр Волошин. Вас там дуже погано в добродійному пуританстві виховували. Ви писали архаїчним правописом архаїчні речі. Вашої уяви ніколи не турбовано. Все обмежувалось на вишивках, на гопаку, на зовнішньому. Ви ніколи не думали, що поза Ужгородом є світ. Ви ніколи не знали, що через Атлантіку пливуть кораблі... А потім ви стали учителькою чехо-словацької шкільної системи і діставали сімсот двадцять корон початкової платні. І вашою метою стало одно-однісіньке стремління: ви хотіли вигідно вийти заміж за людину по можливості, що має своє авто і що матиме дві з половиною тисячі забезпеченої державою платні... Але до вашої душі увірвалась насильно Україна. У ваших жилах тече кров вашого батька зі сходу і, нарешті, ви зустріли мене: так! Ви, Ольго, втрачені для вашої карпатсько-русняцької добродійности. Я вас почав хвилювати. Я вношу до вашої вишивочної безпроблемности сумніви. Я сам перешкодив у ваших намірах з Роговим. Я не даю вам ось витанцюватись і, нарешті, я з вас хочу зробити Ґрету Ґарбо.... Чи ви це розумієте, Ольго?

— І це скажу вам, Ольго, одну дуже вам незрозумілу думку: Україна — це ніяка самостійна, соборна держава від Попраду до Кубані, як дехто це розуміє, а Україна це зерно того первопочатку на сході нашого суходолу, що таїть у собі ідею, яка колись присвічувала творцям держав київських тисячу років перед нами. Ідею великої свобідної душі, що бореться з силами маси та матерії малих душ...

Нас тьми і тьми!

Дуже напружено каже великий юродивець Блок... І ті „тьми" хочуть залити, мов повінь, світ. Україна вносить паросток організуючого поняття. Це мобілізація усвідомленого почуття... Ви не знаєте, хто такий Блок? Це дуже великий прозорливець сходу Европи. Це поет, що писав по-російськи... Ну, от... На цьому, Ольго, ми і могли б скінчити.. — Кримський випустив руки Ольги, що вже зовсім нагрілися. Він був дуже поважний... Чоло його променювало, мов смолоскип.

Ольга мовчала. Ця повінь слів залила її, мов гірська вода невеличкий кущ верби на березі річки. Боже мій! Вона думає. Вона вже думає! Вона вже має в очах сумнів. Стільки неясности, що аж страшно. В душі так туманно, але так тепло. Якийсь туманний ранок, сяє заграва, а ще так недавно там була така чудова, темна і незрушна ніч. Душе моя, душе моя! Возстани что спиши! — чути цей спів янголів, з небес, де сяє сяйво живого божества. Ольга вичула дихання вічного в собі самій. Їй вже хочеться, щоб нарешті зійшло сонце. Спочатку в ній, а після взагалі.

— Завтра, Ольго, до мене приїжджає моя жінка, — раптом сказав Кримський. Ці слова привели Ольгу назад до землі.

— Вже? — вирвалось у неї.

— Так, — каже Кримський...

— І вона буде з вами тут? — підносить очі Ольга.

— Так, — каже Кримський.

— І ми з вами не будемо говорити більше?, — спитала Ольга, і в тому, забренів острах.

(Дальше буде).

ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

Максим Подорожний.

Совєтський злочин народовбивства у Вінниці

6) (Продовження)

Кулі і постріли.

Як це звичайно в судово-лікарських справах водиться, у Вінниці приділено багато уваги знайденим на місцях розкопок та в черепах трупів кулям та опісля характерові пострілів. З цього пороблено відповідні висновки щодо перебігу злочину та його авторів.

Як уже згадано, багато куль знайдено в черепах трупів і хоча в більшості випадків вони були здеформовані ударом з черепами то на підставі їх ваги та на підставі помірів пробитих ними дір в черепах встановлено, що автори цего злочину народовбивства користувались ручною автоматичною зброєю малого калібру. Всі кулі в діяметрі були менші ніж 6 міліметрів. В деяких випадках кулі в наслідок малої вибухової сили пороху та хибного пострілу застрягали в шиї під скірою, навіть не дійшовши до кости. В таких випадках вони зберегли свою оригінальну форму, що вагою цілком відповідала теж здеформованим кулям. Діяметр непошкоджених куль виносив 5.6 міліметрів та був на 1.2 центиметра довгий. В усіх випадках це були звичайні олов'яні кулі без поволоки. Їх вага виносила пересічно 2.50 до 2.52 грамів. На місцях розкопок, в могилах та між одягами тільки в кількох випадках знайдено патрони, але тільки в одному випадку після відчищення можна було на дні патрони знайти знак „Т 33". Це була патрона дещо більшого формату і походила з вогнепальної зброї — совєтського військового револьвера. Снаряду від цеї патрони не знайдено. Наявність великої кількости снарядів та майже повна відсутність патронів свідчила, що жертви не розстрілювано на тому самому місці, де їх закопано, за деякими тільки малими виїмками.

Важливою справою було встановити віддалення, з якого віддано стріли в потилицю жертв. Під цим оглядом на далекоідучі і точні висновки дозволяють сліди від стрілу при вході кулі в тіло. В цьому випадку це натрапляло на деякі труднощі з огляду на довге перебування трупів в землі. Проте, в більшості випадків стверджено цілком виразні сліди спалення як на шкірі так і на комірах, якщо стріл віддано нижче потилиці в шию. В інших випадках стверджено як на шкірі так і на одягах цілком виразні сліди від стрільного пороху. По таких та цілому ряді інших знаках безсумнівно стверджено, що всім жертвам кулю пущено в лоб з безпосередньої віддалі. Ще в інших випадках можна було з цілою точністю ствердити, що зброя була приложена жертві до самої голови.

Спосіб і місце розстрілів.

Точні доходження спеціялістів наявно виказали, що розстріли переводила „вправна рука" та що їх, за деякими тільки виїмками, доконано не на місці розкопок над ямою чи в самій ямі. Теж безсумнівно стверджено, що жертви розстрілювано в стоячій позиції.

З деякими тільки відхиленнями встановлено два основні роди розстрілів видобутих жертв. В першому випадку жертві пускали кулю в потилицю в скісному напрямі вгору, з виразним розрахунком, що куля має пробити малий мозок. В другому випадку жертва діставала кулю в шию в горизонтальному напрямку та з виразним розрахунком на пробиття т.зв. атляску, що теж є смертельне. Доходження виявили, що в обох випадках цих двох метод масового вбивства застосовувано точно розроблену систему. Зміна техніки розстрілів була, правдоподібно, подиктована пробоєвою силою кожночасно застосованої вогнепальної зброї.

При цих дослідах виринало з черги питання про те, в якій позиції розстрілювано жертви. Знаки стрілів та їх перебігу давали переконливий доказ, що всіх розстрілювано в стоячій позиції. Постріл в потилицю в скісному напрямі до чола міг бути відданий тільки власне в стоячій позиції. Малі відхили в напрямках стрілів диктувалися часто височиною жертви і ката. Багато трупів мали додаткові постріли в тім'я, в чоло або цілком поземо у вилицю. В цих випадках вже могло бути оправдане припущення, що стріл був відданий в лежачій позиції жертви. Що більше, власне на підставі цих додаткових стрілів можна було ствердити, що каті добивали часто свої жертви, придержуючи їх в похиленій позиції, або тоді, як вони вже хитались від першого чи другого пострілу. В багатьох інших випадках, як це вже стверджено раніше, жертві розторощувано голову прикладом нагана.

Як йдеться про місце розстрілів, то висновки комісії і зізнання свідків цілком покриваються в твердженні, що всі ці тисячі жертв, за тільки деякими виїмками, не були розстріляні на тому самому місці, де їх закопано. Про це переконувала, як вже згадано, відсутність патронів на місцях розкопок. Мала кількість знайдених патронів та наявність кількох трупів вже на верстві одягів, що ними була прикрита головна маса трупів, свідчила б тільки, що лише кілька осіб розстріляно вже на місці та що власне розстріляно тих, які допомагали при закопуванні трупів. Виринали теж припущення, що один або двох найбільш відповідальних комісарів НКВД розстрілювали на останці навіть тих самих „менших риб" з НКВД, які раніше самі розстрілювали в'язнів. В той спосіб ліквідовано можливих свідків злочину та зменшувано небезпеку, що злочин може бути викритий. Зізнання свідків та провірка можливостей потверджували припущення, що жертви в своїй головній масі були розстріляні в першу чергу на подвір'ю будинку НКВД. На підставі усіх цих фактів, доходжень та зізнань свідків судово-кримінальна комісія могла опісля з досить великою точністю відтворити подробиці цего злочину народовбивства. Про це буде мова пізніше.

В'язання рук і затичка рота.

Маси перегнилих трупів вже самі собою справляють невимовно страшне враження, але у Вінниці воно переходило в невимовну грозу, як було дивитись на ті тисячі й тисячі трупів з пов'язаними назад руками та в багатьох випадках з затичками в ротах. Тільки жіночі трупи — і теж не всі — не мали зв'язаних рук, тоді як всі чоловічі трупи лежали комітьозово в ямах та мали руки пов'язані постронком. В'язання рук виявляло справді велику „тьохніку" та одностайну методу. Першусього — всі руки були зв'язані назад і були зв'язані дуже сильно. В усіх випадках мотузка сильно охоплювала кістку на обох руках і в деяких випадках в наслідок цего сильного перев'язання долоні в трупа повідпадали. Навіть на трупах можна було ствердити, що таке в'язання справляло жертвам велику муку перед смертю.

До в'язання рук в усіх випадках вжито дуже сильної фабричної мотузки з конопляних волокон. Мотузка була з правила в діяметрі 5 до 6 міліметрів завгрубшки і 1.20 до 1.30 метра завдовжки.

Сама „техніка" в'язання була така: руки жертви викручувано назад і долонями від себе. Тоді їх зв'язувано в зап'ястках подвійною обвідкою мотузки і оба кінці мотузки, один зверху а другий знизу, ще раз перетягувано через щілину між руками, сильно стягувано та зв'язувано подвійним вузлом. В той спосіб подвійну обвідку мотузки навколо обох рук переділювано, що сильніше стягувано і так що кожна рука була в окремій петлі. Визволення руки або рук з такої петлі було виключене.

В поодиноких випадках видобуті з масових могил жертви мали пов'язані руки теж в ліктях. До цего вжито такої самої мотузки, тільки багато довшої. В таких випадках постронком кілька разів обведено обі руки разом і опісля ще кожну зокрема та зав'язувано вузлом. В одному випадку труп мав зв'язані руки в ліктях з тої очевидної причини, що одна рука від лікта була в нього ампутована. Інші мали зв'язані руки і в ліктях і в зап'ястках. Причин такого подвійного в'язання жертви не можна було встановити.

Крім зв'язаних рук, 24 трупи мали ще теж зв'язані ноги. І при цьому вжито такої самої мотузки, як при в'язанні рук. Ноги були зв'язані вище кісток і на такий самий лад як руки в ліктях. З того виходило, що ноги зв'язувано жертвам ще перед випровадженням їх на місце розстрілу, бо ноги були зв'язані так, що жертва ще могла робити маленькі кроки. Стверджено, що ноги зв'язувано виключно молодим чоловікам, при яких заходила можливість спроби втечі.

В двох випадках трупи мали ще в додатку зроблену з такої самої мотузки петлю на шиї. Петлі були досить сильно затягнені на шиї та з одним вистаючим кінцем, але медичні доходження ствердили, що це не було причиною смерти. Крім того, трупи мали „звичайні" сліди від прострілення кулею в потилицю. В деяких інших трупах знайдено скручену з хустини або полотна затичку в роті, часто запхану далеко в горло. Теж ці жертви мали кулі в потилиці. Тому насувається припущення, що петлі і затички в роті не були використані як знаряддя вбивства, а тільки з виразною метою заглушити, зглядно не допустити до крику жертви. Все це з черги стверджує, що жертви перед смертю ще були жорстоко тортуровані.

(Дальше буде).

Ювілейне свято Н. Т. Ш. в Ню Йорку

Як уже повідомлено у вчорашньому виданні цього щоденника, в неділю, дня 13-го березня, відбулося в Ню Йорку велике Ювілейне Свято 75-літного існування Наукового Товариства ім. Шевченка та получене з ювілейною Шевченківською Академією. Свято відбулося старанням Американського Відділу НТШ та Об'єднаного Комітету Українських Національних Організацій міста Ню Йорку. Велику залю Фешин Дизайн Інституту при 24-тій вулиці заповнило приблизно 1,000 приявних осіб, між ними багато нових імігрантів та чимало місцевої американсько-української молоді. Свято, не зважаючи на проголошену наперед „погрозу", що в год. 6-ій двері вступу на залю будуть закриті, зачалося з пів-годинним запізненням. Тисяча людей на такому Святі та в найбільшій американсько-українській громаді — це прикро замало.

Голова Американського Відділу НТШ, проф. д-р Микола Чубатий, відкриваючи програму Свята твердив, що українським патріотам, які 75 років тому основали Наукове Товариство ім. Шевченка, і на думку не приходило, що цей ювілей доведеться святкувати на вільній американській землі. Можна б собі думати, що це велика трагедія, але по думці проф. Чубатого так не є, бо „де рубають ліс, там летять тріски". За Україну боряться сьогодні не тільки бійці УПА в Карпатах, але ввесь український нарід і на всіх ділянках життя. За Україну боремося й ми тут в Америці. . .

В цьому, що 75-літний ювілей НТШ обходиться на американській землі, криється теж великий символ. За останніх 75 років український нарід перейшов великий шмат дороги в своєму розвитку. Тоді в світі було дуже мало таких, що знали щонебудь про Україну та український нарід і ще менше таких, які його признавали б. Сьогодні — українська справа стала світовою справою в повному розумінні того слова. Сто років тому Шевченко проголосив своє „Вставайте, кайдани порвіте..." Але тоді воно не мало такого значення, як має сьогодні. Бо хто мав тоді в Україні рвати кайдани? — питається проф. М. Чубатий. Чи те закріпощене і темне селянство, чи те змосковщене українське дворянство, чи те православне духовенство, що вислуговувалося режимові? Проф. Чубатий вважає, що ці слова Шевченка були віщі, бо закликаючи „рвати кайдани" Шевченко не мав на думці тогочасних українців, але майбутні покоління. Від тої на базі Шевченкових ідей з етнічної української маси повстала українська нація, яку сьогодні змушені признати вже навіть найзапекліші вороги України, добиваючись для неї голосу в Об'єднаних Націях. В цьому „шаленому поступові" української нації проф. Чубатий розрізняє два рішальні чинники: 1. Віще слово Шевченка та 2. Українська наука, яка це слово розробила та вияснила. Бесідник признає, що головна заслуга в розвитку української нації припадає Шевченкові, але рішальну ролю у вясненні Шевченкових ідей відіграла українська наука. Шевченко „був хитрий" — каже бесідник — але він сам не мав точно з'ясованого погляду. Взяти б для прикладу, відношення Шевченка до гетьманів, яке є різне а то й противоречне в поодиноких поезіях. На тій підставі референт робить висновок, що „Шевченко не міг розв'язувати української проблеми в науковій площині". Це зробила українська наука та українські вчені. Вони розв'язали питання „хто ми, чиї сини, ким і за що закуті". Теж Шевченкове „слово", яке він ставляє „на сторожі малих оцих рабів німих" не було — по думці проф. Чубатого — спрецизоване. І це мусіла зробити українська наука. Тільки завдяки українській науці здійснюється Шевченковий заповіт і тільки завдяки цему український нарід перетворився з етнічної маси в модерну націю.

В дальшому проф. Чубатий склав передане вже у вчорашньому виданні „Свободи" коротке річне звідомлення з праці очолюваного ним Американського Відділу НТШ.

З черги забрав слово дійсний член НТШ, відомий американський знавець східно-европейської історії і літератури та автор численних праць на цю тему, професор Колумбійського університету Кларенс А. Меннінг. Темою докладу проф. Меннінга було „Шевченкове виховання". Бесідник насамперед ствердив, що він вважає собі за велику честь виступати на ювілейному святі того Товариства, що називається іменем Шевченка та яке дало такий великий вклад в розвиток загальної науки. Теж проф. Меннінг висловив жаль, що довголітній голова НТШ, проф. Іван Раковський, на коротко не дожив цеї хвилини, щоб могти виступити на цему ювілейному святі. Приступаючи до теми, американський вчений з подивугідним знанням української історії та української літератури, зокрема зі знанням Шевченка та його біографії в найменших подробицях, доказував не тільки геніяльність, але й велику вченість Шевченка. Від сина кріпака та від науки в мало грамотного сільського дяка Шевченко дійшов до найвищих тоді вершин знання і науки. Докладчик зокрема зупинився на побутті Шевченка в культурному центрі тодішньої Польщі, у Вильні, а дальше в Петербургі та стосунки Поета з Брюловим і справжньою культурною елітою тодішньої Росії. Брюлов тоді був на цілу Росію символом европейського виховання і він протягом років був найбільшим приятелем Шев-

(Докінчення на стор. 4-тій).

Московський хамелеон

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Вони тільки протестують на папері проти соціяльно-економічного ладу в Росії. Цей спротив ще найменше коштовний. Вони ждуть тільки тієї хвилі, коли на Кремлі будуть могли посадити нових своїх людей. Така зміна на Кремлі буде для України та інших, поневолених Москвою націй, щойно першим етапом боротьби. Другий етап це боротьба за національне визволення. Україна, виснажена довголітною боротьбою, буде змушена знову протиставитися націоналістичній Москві, що тепер стирає свої сили у боротьбі з большевизмом, а дбайливо консервує їх на майбутнє. Це було б так у випадку, коли б долю СССР вирішували внутрішні сили. Але майбутню боротьбу можуть повести сили від нас незалежні. Коли ми будемо підкреслювати тільки небезпеку, що грозить від інтернаціонального большевизму, (що зрештою невірно), тоді майбутня боротьба може скінчитися для нас фатально, тобто стати на першому етапі. Москалі виграють, а український нарід знову попаде в неволю. Ми не можемо з нашої власної вини, з браку вірної орієнтації і необдуманої тактики стратити нову нагоду, сприятливу для побудови власної хати. Отже не розкладати нам боротьби на етапи, а бити ворога відразу, концентричним наступом, по всім правилам стратегії, так, щоби таки завалилася московська тюрма народів. Бо щойно на її руїнах зможе повстати справжня вільна й демократична українська держава.

Здаємо собі добре справу з труднощів, які ждуть майбутніх будівничих самостійної України, не тільки з боку московських імперіялістів, але й з боку „своїх". Малороси усякої масти будуть завжди ворожо ставитися до української держави й їх ніколи і нічим не з'єднається.

Визволять український нарід і збудують самостійну українську державу тільки ті, що відчули і зрозуміли заповіт Шевченка і знають, яких вони батьків і ким та за що закуті; що чують у своїх жилах козацьку кров і розуміють мову насиченого кровю українського чорнозему та яких серце б'ється українським ритмом, а ум задивлений у століття майбутньої уже визволеної, вільної, й щасливої України.

Ювілейне Свято Н. Т. Ш. в Ню Йорку.

(Докінчення зі стор. 3-тої).

ченка. Не менш інтересні були твердження проф. Меннінга про зв'язки Шевченка з Олександром Констянтиновичем Толстоєм, „єдиним репрезентантом европейської культури в тодішній Росії". Шевченко прекрасно знав значення таких зв'язків і їх він якнайкраще використав. Все те, разом з глибокими студіями, зробило Шевченка одним з найвидатніших вчених тодішнього світу.

Згадавши про ролю Шевченка в Кирило-Методіївському Братстві та про Шевченкові зв'язки з родиною Репніних, бесідник порівняв величезну наукову карієру Шевченка з такою ж другого великого українського поета і вченого, Івана Франка. Шевченко найкраще знав український нарід, він знав українське село і його долю, він знав українську історію, традицію і мову і з них він черпав своє знання України, українського народу та українських проблем. У висновку своїх доказів, проф. Меннінг ще раз підкреслив, що „Шевченко був одним з великих поетів і вчених Европи".

Доклад проф. Меннінга зробив помітно глибоке враження на слухачів, що вітали його виступ довгими і щирими оплесками.

Проф. Валентин Шугаєвський був черговим докладчиком та говорив про „Монетні знахідки як джерело до історії України". Заголовок докладу навряд чи був атракційний для великої кількости слухачів, але сам доклад можна б [illegible]. Проф. Шугаєвський, сам спеціяліст в цій ділянці науки, незвичайно ясно, річево і при цьому популярно з'ясував величезне значення монетних знахідок для всебічного досліду української історії. Розвиваючи цю проблему теоретично, докладчик звернув увагу на два джерела дослідів історії: писані та роблені пам'ятки. В писаних джерелах часто треба рахуватися з неточністю записаних фактів, зі суб'єктивним підходом до них авторів записків і т.п. Інакше мається справа зі залишеними або знайденими робленими пам'ятками, в тому числі і монетами. Треба тільки вміти їх читати. Кожна старовинна монета розгортає перед дослідником чарівні картини минулого, що їх тільки з цих джерел можна вичитати. Докладчик дає конкретний приклад з різниці між царським і советським карбованцем та що з цеї різниці можна вичитати і які висновки поробити. Тим більше значення для дослідів історії мають знахідки старовинних монет, що є незрівняним джерелом виявлення нічим іншим не зафіксованих історичних фактів. Докладчик довше зупинився на фактах з історії України, виявлених власне завдяки знахідці старих монет. Наприклад, нігде в історії не зафіксовано, що в Київській Русі часів Володимира Великого вибивано золоті монети. Але ці монети знайдено. Порівнання з тодішніми історичними обставинами дозволяють на незвичайно інтересні висновки. Або, як напр. старовинний римський гріш знайдеться в Італії це справа досить зрозуміла і ясна та проста, але на які багаті висновки дозволяє знахідка того гроша в Україні. Шукаючи відповіді на запитання хто, коли, як і чому заніс той гріш в Україну, виявляється щораз нові факти і події з історії нашої Батьківщини.

Д-р Моррей Сенькус, молодий американський вчений українського роду, закінчив реферáтну частину імпрези докладом про „Значення науки в прогресі нації". Відпруживши дещо увагу публики коротким жартом про себе самого і про свого дядька, що не хотів прийняти телефону з Індіяни, мотивуючи це тим, що він не розуміє по-індіянськи, бесідник теж свою тему зв'язав з характером ювілейного свята. Говорячи початково по-українськи і опісля переходячи на англійську мову, д-р Сенькус зачав твердженням, що Тарас Шевченко та його творчість дає надію, що прийде час і Україна буде вільна та самостійна. Але для здобуття волі потрібно повної натуги всіх сил і в тому важливу ролю грає наука. Найкращим прикладом на це може послужити сама Америка та її розвиток. Навівши багато інтересних прикладів з минулого і сучасного розвитку Америки, з величезної а то й рішальної ролі науки в цьому розвитку, докладчик твердив, що власне завдяки цему Америка сьогодні є країною з найкращим життевим рівнем в світі. Окрему увагу звернув докладчик на ролю науки в організації оборонної сили країни, бо й під цим оглядом Америка стоїть сьогодні на першому місці в світі. Все це має свою базу в американській демократичній формі влади, що не тільки не кладе будь-яких обмежень розвиткові науки, але й піддержує її всіми своїми силами і засобами та відповідно до кожночасного бажання народу і його представників. Ці самі ідеї волі і демократії та повного і вільного розвитку всіх народних сил і спосібностей лягли теж в основу творчости Шевченка і для них та за них Шевченко все своє життя трудився і боровся.

II. Ювілейна Шевченківська Академія.

Друга частина Ювілейного Свята, Шевченківська Академія, стояла під знаком — як це уже стверджено у вчорашньому звідомленні зі свята на сторінках цього щоденника — концертового виступу незрівняної української піяністки, Любки Колесси, що відіграла: Баха "Toccata & Fugue d Minor; Моцарта "Romance A Flat Major"; Бетговена "Ecossaises"; Ліста "Valse Impromptu" та Сметани "Polka F Major". Звичайно, Любка Колесса в своїй великій артистичній карієрі вже здобула собі всі можливі суперлятиви, до яких вже навряд чи є що додати. Хто бачив і чув її виступ на Шевченківській Академії в неділю, той міг тільки з найбільшим переконанням сказати те, що вже сказала сувора американська критика: це справді завершена артистка, від її появи починаючи і на самій грі кінчаючи.

Оперовий співак, баритон Осип Стецура, вчорашнім виступом виправдав здобуту вже на цьому континенті протягом відносно дуже короткого часу славу непересічного співака. На програму його виступу склались: Шевченко-Нижанківський — Минули літа молодії; Шевченко-Лисенко — Минають дні та Шевченко-Лисенко — Ой Дніпре, мій Дніпре. О. Стецура — це без сумніву співак на більшу мірку. Він має добрий голос і вміє ним володіти в цілій його широкій скалі. Заля Інституту, в якій концерт відбувся, не належить до найкращих на такі цілі.

Відома вже з численних виступів на українській і американській сценах оперова співачка, сопран Марія Полиняк-Лисогір і цим разом своїм співом та своєю появою викликала бурю оплесків. Вона відспівала: Шевченко-Лисенко — Ой одна я; Шевченко-Лисенко — Якби мені, мамо, намисто та Шевченко-Гайворонський — Сонце заходить.

Обом солістам акомпаніювала на фортепіяні з питомою їй легкістю та ідеальним достосуванням до співаків, Ольга Дмитрів.

Хор Церкви св. Юрія під диригентурою п. Т. Онуфрика відспівав, крім американського і українського гимнів: Стеценко-Кошиць — Заповіт; Шевченко - Давидовський — Б'ють пороги; Людкевич-Гайворонський — За тебе, Україно, та І. Недільського „Засяло сонце...", виконуючи знамените ці, не завди легкі композиції. Хор сам собою творив на сцені прекрасний образок чудових українських народних костюмів.

Бувший артист Київської драматичної студії, Іван Колосів, з великим чуттям та справжньою Шевченковою мовою виголосив два Шевченкові вірші: Псалом 43 і Суботів.

Виконання цілої програми тривало приблизно чотири години. Під час перерви переведено збірку на пам'ятник на могилі покійного голови Н. Т. Ш., проф. Івана Раковського.

Нові імігранти

Українці, що приїжджають кораблем „Дженерал Ган" до Ню Йорку дня 17. березня 1949 за старанням Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Филаделфії:

Балабан Володимир, Марія, Ярослава; Валазюк Гнат, Дарія, Олег, Зенон; Білоус Гнат, Секлета, Віра, Анатолій; Хам Борис, Надія; Чабан Іван; Чорний Михайло; Данилевич Микола, Наталія; Федак Тимко, Розалія; Фелоненко Павло, Павлина; Головацький Осип; Івахів Степан; Яринович Олена; Яворський Ярослав, Осипа, Юрій; Качун Михайло; Каськів Володимир, Дарія; Кобрин Атанас, Ярослава, Юрій; Копаниця Василь, Магдалина, Макар, Богдан, Зеновій, Стефан; Ковальчик Анна; Ковалюк Іван, Анастазія, Богдан; Куц Іван, Анна; Кручовий Володимир, Анастазія, Святослав, Надія, Роман; Лебідь Іван; Лашенко Григорій, Катерина, Василь, Ніна; Марусин Іван, Катерина, Роман, Іванна, Ярослав; Місюренко Василь, Александра, Петро, Ольга; Миколишин Стефан; Наріжний Методій, Катерина; Олійник Антін; Озга Мирон, Бронислава, Юрій, Святослав, Ореста; Петрушинська Ольга; Савчинський Богдан, Ольга, Оксана; Стефанович Христина, Осип, Марія, Ігор, Володар, Олександра; Тучак Василь, Тирович Еміль; Узвій Макар; Вирста Михайло, Анна, Станислава, Стефанія, Данило; Вовк Григорій, Лідія, Надія, Ольга; Вишиваний Василь, Мирослава, Тамара, Зорина; Заплява Іван; Зелінський Олександер, Евгенія, Христина; Зорій Микола, Анна; Бальович Володимир; Базилюк Микола; Бокнок Анастазія; Бойкон Іван, Арна, Марія; Цегельський Евген, Любов, Любов, Романа; Добровольська Марія; Федина Михайло; Форис Михайло, Йосифа, Григорій; Фута Петро; Галат Михайло, Марія, Павло, Володимир; Гайдукевич Лука, Марія, Іванна; Гарасимів Роман, Марія, Любомира, Дарія; Голубець Дмитро; Грицовка Василь; Гуменюк Петро, Олександра, Віра, Ігор; Якимець Василь; Ярошевич Катерина, Мирослав; Єфіменко Михайло, Раіса, Віктор; Столярський Ігнатій; Керничний Дмитро, Катерина, Ігор, Мирослав; Колісниченко Олександер, Татіяна, Наталія; Комоницький Зенон, Стефанія, Орест; Корженівський Петро, Доминіка, Ярослав, Роман, Орест; Кравчук Іван, Катерина, Йосиф, Юрко, Василь; Кучера Данило, Софія, Ярослав; Кушім Тамара; Кузьмак Василь, Галина; Кусенин Олександер, Марія, Богдан, Люба, Василь; Кисілевський Григорій, Ярослава, Ольга; Любінський Іван; Манчур Марія, Віра, Мирослава; Микитин Андрій; Микита Стефан, Анна, Галина, Зеновій; Никорак Ірина, Христина, Звенислава; Онушканич Дмитро; Остапяк Микола, Володимира, Марія; Ощудляк Ярослав, Олександра; Палі Анна; Приходько Микола, Євген, Марина; Ратич Марія; Савчинська Дарія.

ПЕРЕСЕЛЕНЧИЙ ОСЕРЕДОК В НЮ ОРЛІН

(Докінчення зі стор. 1-шої).

від'їхали до місця свого призначення, при чому найбільша група, бо 27 осіб, виїхали до Шикаго. Місцевий Український Комітет, подібно як в інших портах приїзду нових імігрантів, з великою дбайливістю полагодив всі справи, збуджуючи загальний подив серед своїх і чужих. Місцева американська преса приділила нашому Комітетові багато уваги.

В неділю, день перед приїздом транспорту, мейор Ню Орлінс-у, Містер Моррісон, влаштував прийняття та неформальні наради з представниками добровільних допомогових агенцій, між ними і З. У. А. Д. Комітету, на яких були теж всі три представники урядової Переселенчої Комісії з Мр. Карузі на чолі, представники Армії, конгресової і сенатської Комісій для ДіПі та ген. Вуд від IPO. На прийняттю та неформальних нарадах заторкнено цілий ряд справ, зв'язаних з переселенням ДіПі до Америки, при чому ген. Вуд знову згадав про можливість приїзду спеціяльного українського транспорту до Балтімор в Меріленді.

ОБВИНУВАТИЛИ ДЕТЕКТИВА В ПІДСЛУХУВАННІ ТЕЛЕФОНІВ.

Ню Йорк. — Велика судейська лава поставила в стан обвинувачення приватного детектива Кенета Райена за те, що він підслухував телефонічні розмови посадника Ню Йорку й 75 інших високих міських урядовців.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШИКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться, в неділю, 20. березня, в годині 12. вполудне, в салі при укр. правосл. церкві, 2250 В. Кортез ул. Просимо довгуючих членів вирівняти свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — Когут, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369, відбудуться в неділю, 20. березня, в годині 6:30 ввечір, в гали церковній. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є деякі справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівняти свої залеглі вкладки, бо тримати по 3 місяці неможливо. — Уряд.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. Калина, від. 459, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 20. березня, точно в годині 3. пополудні, в Укр. Централі, 180 Вілям ул. Обовязком кожного члена і членниці є прийти на ці збори, бо є дуже важні справи до рішення. — За Тов.: І. Кміть, рек. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбуде місячні збори в суботу, 19. березня, в годині 7. ввечір. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть важні справи до обговорення і полагодження. Вступайте в члени У. Н. Союзу, а передівсім робіть старання, щоб ваші діти були членами У. Н. Союзу, бо нема іншої організації, щоб можна дістати обезпечення за таку низьку вкладку. — В. Кушнір, предс.; І. Кокольський, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Тов. Любов, від. 370, повідомляє членкиць і членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 20. березня, зараз по Сл. Божій, в церковній галі, 127 Парк ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важну справу до вирішення. Пригадуємо довгуючим членам вирівняти свою належитість, бо інакше поступимо згідно зо статутом. — За уряд: П. Воляник, предс.; В. Колесьник, кас.; Р. Голубович, фін. секр.; К. Марущак, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Бр. св. Йосафата, від. 217, відбудуться в неділю, 20. березня, в годині 2. пополудні, в гали парафіяльній, 303 Гудсон ул. Просимо членів численно прийти на ці збори, бо є деякі важні справи до вирішення. Пригадуємо тим членам, що все зволікають з плаченням місячних вкладок, щоби прийшли на ці збори і вирівняли свої залеглости, а на будуче старались платити що місяця, бо братська каса вичерпується з фондів з причини хворуючих членів. Також пригадуємо тим членам, котрі замовили собі фотографії з нагоди 40-літного ювілею, щоб прийшли і забрали їх собі за платою одного доляра. Шановні члени, старайтеся приєднувати нових членів до Бр. і У. Н. Союзу та вписуйте свої діти і внуки. — За уряд: П. Пасиак, предс.; Т. Шурґот, кас.; А. Іванів, секр.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge 112 will hold its monthly meeting Sunday, March 20, in Sts. Peter & Paul Church hall after the 3rd Mass. Please attend & pay your dues. — E. Laluk, Pres.; H. Prociw, Treas.; R. Kupchik, Sec'y.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Сестр. Любов, від. 37, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членкиць, що квартальні збори відбудуться в четвер, 17. березня, у годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 214-216 Фултон ул. Просимо прийти на означений час, бо буде звіт уряду і контр. комісії. Довгуючих членкиць просимо прийти і заплатити свою залеглість, щоб не наражуватись на суспензу. Просимо приєднувати нових членкиць до Сестр. і Союзу та вписуйте свої діти в члени Союзу. — За уряд: А. Погранична, предс.; А. Генеґа, кас.; А. Гнатюк, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ЯКІВ ЧИКИТКА,
з села Симиківці, повіт Підгайці, шукає
МИКОЛИ СЕРЯЖИН,
з села Літетен, коло Бережан, який виїхав до Америки в 1912 році. Хто його знає, або він сам, хай пише:
JACOB CZYKYTKA,
Regensburg,
Ganghofensidung R. VIII/262
U. S. A. Zone, Germany.
Більше інформацій може подати:
R. F. D. 2, Box 733, Denton, Maryand.
LEON TUR, c/o H. D. SULLIVAN

ТАРЗАН, ч. 2052. Загроза в джунглях.

Заки Джена спромоглася звільнити себе з бадиля повзуючого винограду, її брутальний мучитель вхопив її наново.

„Тепер ти вже не втечеш від мене" — крикнув серед злобного сміху.

„Я піду до своєї печери за грішми, а потім повернуся на беріг і заплачу якому ловцеві, щоб зловив іншого левика на вправи для тебе!" — закликав Редзік.

Міжтим швидкий вітер гнав пожежу просто на необережного заговірника.